Archiwum Akt Nowych, zespół: Konsulat RP w Kwidzynie, jedn. Niemcy. Prusy Wschodnie i Pomorze Szczecińskie - sytuacja wewnętrzna (raporty polityczne konsulatów polskich w Kwidzynie, Królewcu, Olsztynie i w Szczecinie), sygn. 478/2, k. 65 - 67.

65

Konsulat
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kwidzynie.
3/tjn/1/24
sytuacji wewnętrznej

7. grudnia 1936.

Tajne!

Do

Ambasady R. P.

w Berlinie

Otrzymują:
M.S.Z. P.II.
Kons.Gen.Królewiec
" Olsztyn

4

Od drugiej połowy listopada daje się zauważyć znaczny wzrost aktywności organizacyj politycznych, w formie częstych zebrań, na których kierownicy powiatowi i ważniejsi działacze partyjni z Królewca przemawiali. Przedmiotem tych zebrań to walka z bolszewizmem, tytułowanym wszędzie jako wróg nr. 1., zwiększenie zasięgu działania partji, względnie większe jeszcze zdyscyplinowanie partji, oraz kwestja planu czetroletniego.

Zdaje się, że w obecnym stanie czynniki partyjne postanowiły dążyć do ujęcia pod swe wpływy ludności jeszcze nie będącej w szeregach partji, jak również do ostrego zwalczania wszelkich objawów niezadowolenia i krytykowania. W niektórych przemówieniach bardzo ostro napiętnowywano tych, którzy swe składki członkowskie opłacają jedynie w tym celu, ażeby być cichym wspólnikiem ruchu narodowo socjalistycznego, równocześnie zaś pozwalają sobie na krytykę poszczególnych zarządzeń, względnie opowiadają głupie dowcipy polityczne. W sposób zdecydowano potępia się postępowanie tych członków partji, którzy nie poczuwają się do obowiązku brania udziału w akcji zbiórek ulicznych, lecz każą się zastępować przez innych, a nawet celem uchylenia się od złożenia ofiary w dni zbiórek wyjeżdżają do sąsiednich miast za

INSTYTUT PÓŁNOCNY im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W OLSZTYNIE

"specjalnie ważnymi interesami". Innych napiętnowuje się za to, że podczas zbiórek dają tylko grosze, a przy darowiznach w naturze na pomoc zimową "ofiarowują tanią mąkę i cukier, zamiast słoniny i masła. Tacy ludzie z czasem mogą się znaleźć w odpowiednim cichym miejscu, gdzie będą mieli czas do rozmyślania na temat swego postępowania".

Podkreśla się w przemówieniach znaczenie wiary w ruchu nar.-soc. twierdząc, że bez tej wiary ruch ten nie byłby w stanie dać takie wyniki. "Jeżeli Kościół Katolicki twierdzi, że Papież jest nieomylny - my twierdzimy, że nieomylny jest nasz wódz Adolf Hitler". Omawiając walkę z komunizmem, mówcy twierdzą, że dzisiaj cały świat widzi w Hitlerze obrońcę cywilizacji przed groźbą niebezpieczeństwa bolszewickiego.

Malborski "Kreisleiter" i landrat Post, jeden z najaktywniejszych działaczy i mówców, bardzo ostro zaatakował żony członków partji, należących do takzw. lepszego towarzystwa, które nie chcą się czynnie zajmować akcją społeczną i uchylają się od prac w stowarzyszeniach o typie "matka i dziecko" itp. Zapowiadając wzmożoną kontrolę, a nawet represje, Post żąda zasadniczej zmiany postępowania tej części ludności. W trakcie innego przemówienia dał on do zrozumienia że kobiety i dziewczyny nie powinny w zasadzie pracować w biurach i urzędach, lecz poświęcić się wyłącznie gospodarstwu domowemu i rodzinie, gdzie mają przed sobą duże pole pracy.

<u>Kwestja żydowska</u>. W Malborku jest prowadzona wielka kampanja za odżydzeniem całkowitym miasta. Piętnuje się tych mieszkańców, którzy jeszcze u żydów kupują i ich w ten sposób gospodarczo podtrzymują. Malbork w myśl rzuconego hasła

INSTYTUT PÓŁNOCNY im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie
ARCHIWUM PAŃSTWOWE

ma być pierwszym w Rzeszy miastem, całkowicie wolnym od Żydów.

B.D.O. i V.D.A. O zwiększeniu się działalności tych organizacji, Konsulat przedkłada osobne sprawozdanie.

Kierownik Konsulatu:

/E.Czyżewski/ Wicekonsul

INSTYTUT PÓŁNOCNY
im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W OLSZTYNIE